

VIEDOKĻI UN ANALĪZE

Renāte Strazdiņa

UZVARĒTĀJS

Microsoft Latvia vadītājas Renātes Strazdiņas pārziņā turpmāk būs visu trīs Baltijas valstu tirgi. R. Strazdiņa pievienojās Microsoft Latvia 2016. gada augustā, kļūstot par kompānijas vadītāju. Pirms tam viņa strādājusi vadošos amatos gan Ernst & Young Baltic, gan PricewaterhouseCoopers.

ZAUDĒTĀJS

Serēna Viljamsa

Amerikāņu tenisa zvaigzne Serēna Viljamsa saņēmusi 17 000 dolāru naudas sodu par pārkāpumiem ASV atklātā čempionāta finālā. Mača laikā S. Viljamsa neatļauti saņēma trenera palīdzību, lauza raketi un apvainoja spēles galveno tiesnesi Karlosu Ramosu, nosaucot viņu par zagli.

NAUDA

1,991 € mljrd.

Šādā apmērā šogad augusta beigās uzpirkti Latvijas vērtspapīri ECB istenotajā valsts sektora vērtspapīru piršanas programmā.

ECB

ALĪNA KALVIŠA

Jaunuzņēmumu dibināšanas ābece

Sorainen juriste

Jaunuzņēmumi, kas darbojas, lai radītu inovatīvu produktu vai biznesa modeli, bieži vien atliek juridisku jautājumu risināšanu uz vēlāku laiku, jo uzskata, ka tie vēl nav aktuāli, to risināšana ir pārāk dārga vai nebūtiska. Tomēr ir atsevišķi jautājumi, kuru laicīga atrisināšana novērs juridiskus riskus, kas citādi negatīvi ietekmē biznesa turpmāko attīstību.

Ikvienas biznesa idejas īstenošanas gaitā pienāk brīdis, kad, lai būtu iespējams šo ideju pilnvērtīgi attīstīt, jānolemj par kādas reģistrētas komercdarbības formas izvēli. Pieņemot, ka idejas īstenošanā apvienojušies vismaz divi partneri, Komerclikums (KL) pieļauj reģistrēt vai nu personālsabiedrību, vai kapitālsabiedrību (SIA vai AS). Lai pasargātu jaundibināmās sabiedrības dibinātājus no atbildības pret sabiedrības kreditoriem, ieteicams izvēlēties kādu no kapitālsabiedrības formām, attiecīgi nodrošinot dalībnieku ierobežoto atbildību, proti, to, ka dalībnieks nav atbildīgs par sabiedrības saistībām (un arī sabiedrība neatbild par dalībnieka saistībām).

Ja vien nav plānots uzsākt darbību kādā no nozarēm, darbībai kurā obligāti nepieciešama AS forma, tad piemērotākā (un arī izplatītākā) forma jaunuzņēmumam ir SIA, kas ļauj uzsākt komercdarbību ar salīdzinoši mazu sākotnējo finanšu ieguldījumu.

Lai arī SIA dibināšanas process nav ļoti sarežģīts, pirms izvēlēties Uzņēmumu reģistra mājaslapā pieejamos pāris rindu statūtu paraugus, ir ieteicams padomāt par dažām būtiskām lietām, ko būtu vērts noregulēt jau reizē ar sabiedrības dibināšanu, kā arī neaizmirst aspektus, kas kļūst svarīgi uzreiz pēc dibināšanas. Vispirms jānodēfina valdes pārstāvības tiesības un ierobežojumi. Īpaši situācijās, kad dibinātāji valdē piesaistīs arī citas personas, statūtos būtu ieteicams paredzēt gadījumus, kuros valdei pirms darījuma noslēgšanas ir nepieciešams saņemt dalībnieku piekrišanu. Šādi ierobežojumi varētu būt, piemēram, noteikums, ka dalībnieku piekrišana nepieciešama darījumiem, kas pārsniedz noteiktu summu, vai arī noteikta veida darījumiem, piemēram, darījumiem ar nekustamo īpašumu. Izvēloties ierobežojumu kritērijus, jāpatur prātā, ka nevajadzētu pārlietu apgrūtināt sabiedrības ikdienas darbību, dalībnieku iesaisti nosakot vien salīdzinoši būtiskākiem darījumiem. Lai arī šādi statūtos paredzēti ierobežojumi nav saistoši trešajām personām (proti, sadarbības partneriem nav

pienākums prasīt valdei uzrādīt attiecīgo piekrišanu), valdes locekļi ir atbildīgi par to ievērošanu.

Gan tad, ja jaunuzņēmuma dibinātāji paši plāno būt valdes locekļi, gan tad, ja tie valdē ievēl citas personas, efektīvs savstarpējas kontroles mehānisms ir paredzēt, ka sabiedrību var pārstāvēt tikai visi valdes locekļi kopā vai, piemēram, vismaz divi valdes locekļi, ja valdē ir salīdzinoši liels skaits personu. Ņemot vērā, ka ikviens sadarbības partneris valdes pārstāvības tiesības var pārbaudīt, ieskatoties UR datubāzē, šāds risinājums palīdz izvairīties no situācijām, kad viens sabiedrības valdes loceklis sabiedrības vārdā ir uzņēmies saistības, par ko citi uzzina tikai pēc tam.

Lai arī, dibinot sabiedrību, doma par nesaskaņām vai drīzu tās pārdošanu, visticamāk, var nelikties tik reāla, tomēr jau tās dibināšanas brīdī būtu ieteicams padomāt par scenārijiem, kas notiktu, ja sabiedrības dalībnieku vidū rastos nevienprātība (īpaši vienāda daļu sadalījuma gadījumā) vai ja kāds no sabiedrības dalībniekiem vēlētos atsavināt sev piederošās daļas. SIA dalībniekiem KL šādā gadījumā paredz pirmpirkuma tiesības, tomēr statūtos iespējams paredzēt, ka dalībniekiem šādu tiesību nav. Sarežģītāku daļu atsavināšanas mehānismu, kā arī citus noteikumus dalībnieku savstarpējo attiecību noregulēšanai un strīdu risināšanai dalībniekiem ieteicams noslēgt atsevišķu dalībnieku līgumu.

Saprotams, ka jaunuzņēmuma dibināšana ir tikai pirmais darbības solis un pēc dibināšanas pabeigšanas nedrīkst aizmirst vairākas būtiskas lietas. Atkarībā no plānotās darbības nozares jaunuzņēmumam var būt nepieciešams saņemt licenci vai vismaz reģistrēties kādā iestādē, attiecīgi nepieciešams pārliecināties par šādu prasību esamību vai neesamību. Lai pilnvērtīgi uzsāktu darbību, ir svarīgi atrast uzticamu grāmatvedības pakalpojumu sniedzēju, tāpat ieteicams apsvērt valdes locekļa līgumu noslēgšanas nepieciešamību ar valdē ievēlētajām personām. Pirms jebkurš darbinieks sāk veikt darbu jaunuzņēmumā, par to obligāti nepieciešams paziņot VID – vismaz dienu iepriekš, ja paziņošana notiek, iesniedzot paziņojumu papīra formātā, vai vismaz stundu iepriekš, ja tas tiek darīts, izmantojot EDS. Valdei ir jāpatur prātā pienākums iesniegt gada pārskatu jau pēc pirmā pārskata gada beigām un laicīgi jāplāno dalībnieku sapulces sasaukšana tā aptiprināšanai.

Latvijā joprojām ir pietiekami darbaspēka resursi - kopīgi jādomā, kā palīdzēt bez darba esošajiem atgriezties darba tirgū. Būtiska ir arī pašu cilvēku spēja noticēt sev, ka viņi var apgūt jaunas prasmes un pielāgoties prasībām,

Evita Simsons, Nodarbinātības valsts aģentūras direktore (LNT).

dienas
bizness

www.db.lv
rus.db.lv

Galvenā redaktore
Līva Melbārde
liva.melbarzde@db.lv
Galvenās redaktores vietniece
Anita Kantāne
anita.kantane@db.lv
Numura redaktore
Anita Kantāne
anita.kantane@db.lv
Pielikumu redaktore
Ingrīda Drazdovska
ingrida.drazdovska@db.lv
Investora redaktors
Jānis Škupelis
janis.skupelis@db.lv

Abonēšanas nodaļa
abonesana@db.lv
+371 67063333

Reklāma
reklama@db.lv
+371 62905402

Citēšanas gadījumā atsauce obligāta. Pārpublicēšana tikai ar rakstisku atļauju.
Reģistrācijas apliecības nr. 1139.
Iespiests Poligrāfijas grupa Mūkusalā.
Metiens 7000.

Redakcija
Andrejostas 23, Rīga, LV-1045
+371 67084442